UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct. Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

ver. 30.

urn:nbn:de:hbz:466:1-82999

Visual Library

damni, & ignis maior est atque acerbior, quam inuidiæ cruciatus. Nec vllo modo hoc oratent, vt ne Christus regnum suum propagando, inuidia ipsos torqueret. Antè tempus torquere, improbe queruntur. cum tot fæcula torsissent, sed maius sibi spatium prorogandum existimarant. ita fieri assolet: omnia mala cum aduenium, etiam tardissima, videntur inopinatis, & ante tempus aduenire.

Chrysostomus homil. 29. ait. *Nam nemine videntes flagellabantur: multoque magis quam mare paulò antè, perpuncti præsentia Christi atque incensi vexabantur, atque sæuissimè torquebantur. Accessit enim Christus ipse ad eos, quoniam nemo illos dæmonibus terribiles adducere ad Christum audebat. Et Matthæus quidem scripsit illos dixisse, venisti huc ante tempus torquere nos? cæteri verò illud etiam adiiciunt, quod deprecabantur eum, & adiurabant ne velit in abyssum eos immittere. Putarunt enim supplicij iam tempus instare, ac ideo formidine commoti sunt, tanquam iam iam demergendi ad tormenta pœnarum.*

Cur ante tempus se torqueri putarint.

Ante tempus se puniendos putabant, quod nimium exagitassent Dei creaturas, vt Chrysostomus arbitratur. loco citato. *Sed quid*, ait, *respondebis? obiiciet quispiam, cum multi incantatores pueros nacti eos iugulent, vt habeant animam sibi postea subseruientem, & ipsos iuuantem?*

VERSVS 30.

Erat autem non longe ab illis grex multorum Porcorum pascens. Dæmones autem rogabant eum dicentes, si eiicis nos mitte nos in gregem Porcorum.

QVÆSTIO I.

Quomodo in Porcos ire sinuntur?

Latinus textus Græco melior est.

§. 1. LEctio plurimorum Græcorum habet μακρὰν, *longè*, omisâ negante particulâ, quia vero multi sciolorum Latina hic corrigenda putant, oppono illis Bezam, qui in Græcis potius mendum esse ostendit. [Longè μακρὰν, vulgata, non longe: repugnante quidem fide omnium Græcorum exemplarium, quæ nobis videre contigit: sed tamen rectius, ni fallor, quam absque negante particula: quum testentur alii Euangelistæ porcos istos in montibus fuisse, veluti in cõspectu sitos, vt apparet ex articulo quasi δεικτικῶς adiuncto. Porcos autem illic & quidem gregatim pauisse, mirum non est; præterquam enim quod Gadara & Hippen vrbes Peræa vicinas (vtpote Galilæam interfecto Iordane ab Oriente finientes teste Iosep. lib. de bello Iud. 3. cap. 2.) testatur idem Iosephus lib. antiq. 17. cap. 14. fuisse Græcanici instituti, constat plurimis in circumcisis, quos genera iter Græcos vocant plerasq; ciuitates refertas illis iam tum temporibus fuisse, ne ipsa quidem Iudæa exceptâ. Qua de re vide Iosep. lib. de bello Iud. 2. c. 19. & 20. Id autem etiam ex eo apparet, quod hic fit mentio monimentorum, vt loci sepulchris referti. quum Iudæorum instituto ad septem dies impurus haberetur, qui in talibus locis versaretur. vt disertè scribit Iosephus de Tiberiade ab Herode Antipa sub Tiberii nomine extructa differens. l. b. Antiq. 16. c. 3.]

Multi gentiles apud Iudæos.

Piscator etiam putat negatiuam addendam, locum fuisse in conspectu. Nec ego dubito cum pastores ita præsentes fuerint, vt omnia viderint, & retulerint, & Lucas ac Marcus restentur, cum pro ἐμακρὰν habeant, *illic*, ἐκεῖ: si procul aberant, non erant ἐκεῖ, *illic*: quapropter immerito à sciolis noster interpres reprehenditur. *Propagare.*

§. 2. Permittit ire in porcos, vt certo constaret eos exisse. Deinde vt manifestum esset, quæ datâ licentiâ in homines patraturi essent. Tertio, vt re tam conspicua homines ad animę salutem excitarentur. Quarto, vt Saducæos euinceret, naturam incorpoream negantes. Denique vt Gadareni homines improbi, & Euangelii contemptores punirentur, vt Epicurei, & Saducæi intelligerent, alias esse naturas, & leges quam corporum. Denique Porcos alebant Syri, nam regio illa à Iudæis, & alienigenis mistim habitabatur. Iosephl. 17. Antiq. *In porcos sicut quia sint.*

§. 3. *Beza putat ridiculos, qui permissionem voluntatiopponunt.* Hic quidem locus permissioni manifestè fauet ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν, *permitte nos intrare*, & Syrus eodem modo ܫܒܩ fine. Quorum autem partes hic Beza tueatur, ipse, si legisset, quæ lib. 22. contra Faustum Manichæum habet August. intellexisset.

§. 4. *In mare.* Epiph. hæres. 30. putat non in mare Genezareth, sed in aquas calidas, quæ erant eodem in loco. Sed non est dubium, in mare delatos, ad quod pascebantur, & quod Dominus nauigarat.

Sed Christus quod male peti non ignorabat, bono fine permisit, vt cum homines illi gentiles, athei, & carnales essent, qui, vt Aristoteles, vel non crederent esse dœmones, sed humori melancholico & furoribus ista tribuerent, intelligerent, non arte medicâ subductam insanię materiam, sed potestate diuinâ malignos Spiritus eiectos, qui vno impetu porcos in mare præcipitarent. Itaque illa permissio apud impios qui manes, & inferos arbitrabantur fabulas, necessaria fuit. Si enim Spiritus sunt hominibus inimici, si maior his est qui illis imperat, torquet, apparet & aliud regnum esse in quo spirituum non corporum res agantur. Magna sane & formidanda potentia videbatur, duo millia porcorum vno momento in præceps ire, nulla foris apparente causa, quare & incolæ timentes orabant, vt discederet è finibus illorum. Causam etiam aliam habebant, cur in porcos eundi veniam postularent, vt Christum exosum redderent incolis, & miraculi magnitudinem damni coniunctione minuerent, detrimentis enim homines admirabiliter irritantur, & virtutem, quamuis spectatam, si iacturam attulit, oderunt. Vnius meminerunt Lucas & Marcus. Quod eius curatio illustrior, vt Chrysostomus, Augustinus lib. 2. de consensu cap. 24. Multi erant, sed de vno loquuntur Euangelistæ, vel quia vnus omnium caput, vel quia vna omnium torquendi voluntas. *Porcos sustinent.*

* * *

CAPVT